

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»
Навчально-науковий інститут моделювання та аналізу патологічних процесів
UNIVERSITATEA «ALEXANDRU IOAN CUZA» IAȘI (ROMÂNIA)
Facultatea de Filosofie și științe social-politice
HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN (DEUTSCHLAND)
Kultur-, Sozial- und Bildungswissenschaftliche Fakultät
UNIVERSITÄT ZÜRICH
Institut für Erziehungswissenschaften
RĪGAS VALSTS TEHNĪKUMS
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA TECHNICZNO-EKONOMICZNA
IM. KS. BRONISŁAWA MARKIEWICZA W JAROSŁAWIU
АГЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ МОВ «РУНА» (М. ЛЬВІВ)

«ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК
ОСВІТИ ТА МЕДИЦИНИ: ІСТОРІЯ,
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, ІННОВАЦІЇ»

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИСВЯЧЕНОЇ 60-РІЧЧЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

(23–24 листопада 2017 року)

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»**

Навчально-науковий інститут моделювання та аналізу патологічних процесів

UNIVERSITATEA «ALEXANDRU IOAN CUZA» IAȘI (ROMÂNIA)

Facultatea de Filosofie și științe social-politice

HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN (DEUTSCHLAND)

Kultur-, Sozial- und Bildungswissenschaftliche Fakultät

UNIVERSITÄT ZÜRICH

Institut für Erziehungswissenschaften

RĪGAS VALSTS TEHNĪKUMS

PAŅSTWOWA WYŹSZA SZKOŁA TECHNICZNO-EKONOMICZNA

IM. KS. BRONISŁAWA MARKIEWICZA W JAROSŁAWIU

АГЕНЦІЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ «РУНА» (М. ЛЬВІВ)

**«ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК
ОСВІТИ ТА МЕДИЦИНИ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, ІННОВАЦІЇ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИСВЯЧЕНОЇ 60-РІЧЧЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

(23-24 листопада 2017 року)

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту моделювання та аналізу патологічних процесів (протокол № 2 від 25.10.2017)

Редакційна колегія:

Корда Михайло Михайлович	ректор ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор
Шульгай Аркадій Гаврилович	проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», доктор медичних наук, професор
Кліщ Іван Миколайович	проректор з наукової роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», заслужений діяч науки і техніки України, доктор біологічних наук, професор
Федчишин Надія Орестівна	доктор педагогічних наук, завідувач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»

Відповідальний за випуск: кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» **Ворона І.І.**

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність уміщених у збірнику матеріалів.

Транснаціональний розвиток освіти та медицини: історія, теорія, практика, інновації: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (23–24 листопада 2017 р.). – Тернопіль, 2017. – 248 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню проблем, які обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Транснаціональний розвиток освіти та медицини: історія, теорія, практика, інновації», а саме: реалії вищої освіти у порівняльно-історичній ретроспективі; стратегії розвитку транснаціональної освіти та медицини; педагогічні, філософські та психолінгвістичні проблеми змісту та організації навчального процесу інтеграції вищої медичної освіти України в європейський освітній простір; виховання особистості майбутнього фахівця в процесі професійної підготовки; мовна підготовка іноземних громадян у вітчизняних вищих навчальних закладах; інформаційні й інноваційні технології у методиці викладання іноземної мови для професійного спілкування та у підготовці фахівців медичних закладів; міжкультурна комунікація в умовах глобалізації та формування культури лікаря в умовах розвитку суспільства; проблеми та перспективи розвитку вищої (медичної) освіти. Видання призначене для науковців, аспірантів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі освіти.

ЗМІСТ

<i>Артюх О.В., Матвейшина Т.М., Тополенко Т.А.</i>	8
Положення щодо ведення типової навчальної документації кафедри	
<i>Багрій-Заяць О.А., Горкуненко А.Б.</i> Реалізація принципів	9
диференційованого підходу при викладанні медичної	
фізики іноземним студентам у вищих медичних навчальних закладах	
<i>Багузова А.С.</i> Факультативна робота студентів медичних внз як засіб	11
вивчення іноземної мови	
<i>Балахтар В.В.</i> Тренінг як технологія формування готовності особистості	13
професіонала до роботи у соціальних службах	
<i>Бермас Л.І., Нестреляй А.В.</i> Активізація ділового спілкування студентів-	15
медиків на заняттях з іноземної мови	
<i>Бицко Н.І.</i> Огляд методологічних аспектів ономастичних досліджень у	16
медичній терміносистемі	
<i>Бичок А.В.</i> Навчання фахової німецької лексики студентів	18
економічного спрямування у вищих навчальних закладах	
німецькомовних країн	
<i>Vobak H., Kolodnytska O., Vobak M.</i> Eeneral outlines of multicultural education	19
in Canada	
<i>Бойчук А.В., Шадріна В.С., Коптюх В.І., Хлібовська О.І., Безош Б.М.,</i>	22
<i>Сопель В.В., Ониськів Б.О.</i> Використання ІТ-технологій у формуванні	
високопрофесійного лікаря	
<i>Бондаренко С.В., Пилипишин О.І.</i> Вища освіта України в умовах	24
євроінтеграції	
<i>Боярчук О.Р., Глушко К.Т., Кінаш М.І.</i> Особливості використання	25
інтерактивних методів навчання при вивченні предмету «Пропедевтика	
педіатрії»	
<i>Brinkmann Malte</i> Aufgaben der Schule: machtförmige Sozialität und	27
produktive Gemeinschaft	
<i>Васильєв М. І., Горнініч Т. І.</i> Освітня політика США наприкінці ХХ – на	34
початку ХХІ століття	
<i>Вербовецька О. С.</i> Колективно-територіальні іменування, мотивовані	36
назвою населеного пункту (на матеріалі антропонімії Тернопільщини)	
<i>Вихрущ А. В.</i> Професійна культура фахівця вищої школи	37
<i>Волошин В.Д., Волошин О.С., Гуменюк Г.Б.</i> Формування у майбутніх	40
фахівців потреби постійного саморозвитку як умова успішної професійної	
адаптації	
<i>Волошин В.Д., Сморицьок Ю.С., Волошин О.С.</i> Культура лікаря як	42
відображення внутрішньої культури особистості та фундамент успішної	
міжкультурної комунікації	
<i>Волошин О. С.</i> Професійна компетентність як фактор формування	43
особистості випускника сучасної вищої школи	
<i>Волощук М. В.</i> Професійна мотивація вивчення латинської мови як фактор	45
виживання знань	
<i>Ворожбит С.О., Кінасевич І.З., Шаланкевич І.М.</i> Використання	46
елементів гри для формування лексичної компетенції	

Ворона І.І. Питання вдосконалення якості підготовки студентів-медиків на заняттях латинської мови	47
Гаврилюк Л.П. Якісна освіта як засіб збільшення тривалості життя людини	49
Горпніч Т.І. Професійна підготовка фахівців медичного профілю в США в період другої світової війни	52
Горянін І.І. Актуальні проблеми життєдіяльності дискордантних щодо віл сімейних пар	53
Григор'єва О.А., Зінич О.Л., Богданов П.В. Анатомічний музей як засіб професійної орієнтації молоді	56
Гришина О.С. Формування комунікативно-мовленнєвих компетентностей майбутніх лікарів у процесі опанування курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	57
Гуляєва М.М. Експертна оцінка ринку освітніх послуг для дорослого населення	60
Гуменна І.Р. Професійна комунікація в підготовці майбутніх лікарів як актуальна проблема теорії та практики вищої медичної освіти	62
Гуменна Н.В. Роль юридичних дисциплін у формуванні особистості майбутнього медичного працівника	64
Данелюк А.К. Формування психологічної готовності швидкого реагування в екстремальних ситуаціях у ліцеїстів – старшокласників	66
Дацків О.П. Using Simulations in ESP Teaching and Learning	68
Демидович О.М. Якість освіти і професійної підготовки медиків в університетах Іспанії	69
Джурило А.П. Децентралізаційні трансформації у шкільній освіті в країнах Європейського Союзу та перспективи України	71
Дороніна Т.М. Формування особистісних якостей майбутніх медичних сестер для роботи з важкохворими	72
Dudikova L. The Future Doctors' Ethical Competence Formation at Medical Universities in Europe and the USA	73
Dunaievska O.V. Cross-cultural aspect of physician-patient communication	75
Єлагіна Н.І., Федчишин Н.О., Кліщ Г.І. Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти	77
Ерёмкина Г.Г. К вопросу о гуманитарном образовании в медвузе	80
Zablotska L.M., Mankovska T.O., Cherniy L.V. Innovations in Teaching Foreign Languages	81
Загайко А.Л., Галузінська Л.В. Аналіз успішності студентів при використанні технологій дистанційного навчання під час викладання дисципліни «Біологічна хімія»	82
Задорожна І.П. Developing Reflective Skills to Enhance University Students Foreign Language Proficiency	84
Zenčaka A. Human Resources as a Key Factor of the National Economic Growth	86
Камбур А.В. Аксіологічний підхід у вихованні особистості майбутнього фахівця	88
Канівець Т.М. Чинники становлення психологічної готовності студентів до здійснення майбутньої професійної кар'єри	90

Кармалюк С.П. Психологія трансформації світоглядних переконань сучасної молоді під впливом глобалізаційних процесів	92
Касьянова О.М., Долгопол О.О., Андрейко Я.В., Зюзько В.В. Інноваційне навчання у післядипломній медичній освіті	94
Каушуба О.М., Навольська Г.І., Олендр Т.М. Особливості організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів	95
Кімура Г.Я., Прокоп І.А. Англомовна граматична компетенція як складова іншомовної фахової культури студентів-медиків	97
Kiczula M., Korolova T., Oleksyj K. Reforma edukacji medycznej w Polsce: doświadczenie użyteczne dla Ukrainy	99
Klishch H., Fedchyshyn N., Yelahina N. Distance Learning in Continuing Medical Education	100
Ковальчук І.В. Сім'я як особистісна цінність	101
Kolodnytska O., Bobak M., Bobak H. Information and Innovative Technologies in Teaching English for Medical Purposes	103
Korolova T., Oleksyj K., Kichula M. The Importance of Distance Learning for Future Doctors	106
Кошурба О.Є. Роль дозвілля й вільного часу у життєдіяльності людей похилого віку	107
Кравець Н.О., Климук Н.Я., Кучвара О.М. Про формування якісної бази тестових завдань для об'єктивного оцінювання знань студентів в СДО MOODLE	109
Кривокульська Г.О., Кривоніс С.В. Моральне виховання в ученні К. Ушинського, А. Макаренка, В. Сухомлинського	111
Куб'як Н.І., Давня І.П. «Університет третього віку» як одна із послуг територіального центру соціального обслуговування	113
Куліченко А.К. Зміни у системі вищої медичної освіти в США на початку ХХ ст.	115
Кулянда О.О., Бондаренко Ю.І., Денефіль О.В., Юр'їв К.Є., Пелих В.Є., Чарнош С.М., Усинський Р.С. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки фахівця медичного профілю	118
Кущенко О.М. Особливості формування толерантної взаємодії майбутніх магістрів медичної освіти із пацієнтами	120
Кучма М.О. Міжкультурна комунікація в умовах глобалізації й формування культури лікаря в умовах розвитку суспільства	123
Локишина О.І. Новий погляд на освіту ХХІ століття: глобальний, європейський, український виміри	124
Лукаш Ю.М. Роль соціально-гуманітарних дисциплін в процесі формування професійно-комунікативної компетентності студентів-медиків	125
Маріуц І.О. Гуманізація освітнього простору: європейський контекст України	128
Melekh O., Fedorkiv H. Teaching Vocabulary to Medical Students Мельничук І.М. Інтегративний характер інтерактивного навчання майбутніх фахівців медицини	129
Микитейчук Х.І. Підготовка старшокласників до сімейного життя: пріоритет андрагогічної моделі навчання	133
Мисула І.Р., Бакалюк Т.Г., Сірант Г.О. Сучасні вимоги до викладання медичної реабілітації	136

Михалко Н.А. Клінічний патерналізм у текстах М. Уорнок	138
Морська Л.І. Сутність іншомовної стратегічної компетентності в аудіюванні у професійній діяльності майбутніх лікарів	140
Нахасва Я.М. Професійне виховання особистості майбутнього фахівця в умовах освітнього процесу	142
Никulina Е.М. О применении сознательно-сопоставительного метода при обучении англоязычных учащихся русскому языку	143
Олексій К.Б., Кічула М.Я., Корольова Т.В. Особистісно-орієнтований підхід до виявлення сутності змісту освіти в галузі іноземних мов як засіб ефективного освоєння іншомовної лексики	145
Паласюк Г.Б., Саварин Т.В., Паласюк М.І. До питання трансформації вітчизняної вищої освіти від масової до якісної	146
Пантюк Т.І., Пантюк М.П. Здоров'я дитини як необхідна умова її гармонійного розвитку	148
Пилипишин О.І., Бондаренко С.В. Вища освіта як засіб формування громадянських цінностей	150
Пислар Т.П., Копіца Є.П. Сучасна проблематика підготовки іноземних студентів медичних вишів	152
Пірян М.І. Формування інтелектуального капіталу – важливе завдання освіти	154
Платаш Л.Б. Концептуальні засади інклюзивного навчання осіб з особливими потребами	157
Postolova I. Der Weg der Ukraine: braucht man Europa oder? (Assoziationsversuch unter Studenten)	159
Правак Ю.Б., Стецик М.А., Українець А.В. Дистанційне навчання в системі медичної освіти	160
Прокоп І.А., Кітура Г.Я. Формування навичок критичного мислення у студентів на заняттях з іноземної мови	162
Rak O. Influence of Modern Technologies on the System of Teaching Foreign Languages	164
Râmă N. Die Tyrannei der Werte als Autoimmunkrankheit des menschlichen Geistes	166
Руденко М.І., Зевако В.І., Мельник Т.П. Заголовок наукового тексту	170
Саварин Т.В., Паласюк Б.М., Яриш Ю.Ю. Шляхи підвищення якості навчання у вищих медичних навчальних закладах України	172
Садовниченко Ю.О., М'ясоєдов В.В., Пастухова Н.Л. Біологічна складова вищої медичної освіти у контексті реформування галузі	174
Самойленко Т.О. Формування мовної культури майбутнього фахівця	176
Сельський П.Р., Боднар Я.Я., Слива А.Ф. Особливості викладання патоморфології при додипломній підготовці іноземних громадян у Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського	178
Semenets A.V., Vakulenko D.V., Sverstyuk A.S. About the Question Bank Transfer from WP COURSEWARE INTO MOODLE LMS	180
Серняк О.М. Дискурсивно-мовленнєва підготовка у викладанні іноземних мов професійного спілкування	181

Скрипник Н.В. До питання корекційно-педагогічної роботи вчителя-логопеда з дітьми з розладами аутистичного спектра в умовах загальноосвітньої школи	183
Смольська Л.Ю., Антонюк-Кириченко С.А. Про деякі проблеми при створенні класифікатора медичних діагнозів	185
Сокол М.О. Структурний аналіз поняття «навчання» у педагогічній науці ХХ ст.	187
Суханова Т.Є., Крисенко Т.В. Використання презентацій під час вивчаючого читання	189
Суховолець І.О., Левків М.О. Володіння іноземними мовами як можливість інтеграції в світову медичну спільноту	191
Терешкевич Г.Т. (с. Діогена) Значимість впровадження засад біоетики у професійну підготовку студентів як майбутніх фахівців лікарської справи	192
Тименко М.М. Реформаційні процеси в освіті: сутнісні характеристики	194
Тимчук Л.І. Андрагогіка в змісті підготовки сучасного фахівця	195
Тишковець М.П., Писуляк Н.П. Англійські запозичення у мовленні сучасної молоді	198
Федчишин Н.О., Горпініч Т.І., Богдан І.І. Особливості проведення уроків іноземної мови в малочисельній групі	200
Федчишин Н.О., Дітріх Беннер, Юрген Олькерс Реформи в університетах Австро-Угорщини: ретроспективний огляд	201
Федчишин Н.О., Єлазіна Н.І., Кліц Г.І., Ігнатюк О.А. Формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів крізь призму вивчення іноземних мов	204
Федчишин О. Німецькомовні запозичення в галицьких діалектах	206
Філяніна Н.М., Сіявіна Л.В. Екологічна та естетична освіта і виховання	209
Химчук Л.Л., Демчук А.М. Комунікативні навички як важлива складова професійної компетентності	211
Христенко О.М. Біоетичний аспект формування гуманітарного світогляду студентів медичних вишів	212
Царик О.М. Interkulturelle und sprachliche Aspekte der Schulbildung in Galizien am Anfang des 20. Jahrhunderts	214
Цыба А.А. Межкультурная коммуникация в условиях глобализации. значение межкультурной коммуникации в формировании культуры врача	216
Чернюх Н.Б. Античність у процесі професійної підготовки студентів-медиків: міфологія у сучасному місті	218
Шкільна М.І., Гук М. Higher Education in Finland	219
Шманько О.В. Проблеми та механізми утвердження громадянських цінностей у студентів в процесі навчання у ВНЗ	221
Шпарик О.М. Диференціація навчання у США: уроки для України	222
Шукатка О.В. Аксиологічний підхід до формування індивідуальних стратегій здоров'язбереження у майбутніх бакалаврів природничих спеціальностей	223
Ярних Т.Г., Данькевич О.С., Хохленкова Н.В. Сучасні підходи до викладання дисципліни «Аптечна технологія ліків»	225
Ястремська С.О. Особливості підготовки майбутніх магістрів сестринської справи	227

і формування духовних якостей і установок, що дали б змогу йому вирішувати актуальну особистісну проблему переходу до активної, самостійної, творчої і відповідальної професійної ролі. Професійне виховання досягає свого апогею тоді, коли особистісні якості людини переплітаються з професійно значущими якостями фахівця.

Література:

1. Демкина Е. В. Современные подходы к профессиональному воспитанию личности будущего специалиста в условиях образовательного процесса / Е. В. Демкина // Педагогика и психология – 2011 – №3. – С. 75–79.
2. Баутин В. М. Интеграция как императив модернизации системы профессионального образования / В. М. Баутин, М. А. Шаталов – Воронеж : 2014. – С. 13 – 17.

*Никулина Елена Митрофановна,
старший преподаватель,
кафедра иностранных языков,
Одесский национальный медицинский университет,
Одесса, Украина*

О ПРИМЕНЕНИИ СОЗНАТЕЛЬНО-СОПОСТАВИТЕЛЬНОГО МЕТОДА ПРИ ОБУЧЕНИИ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ УЧАЩИХСЯ РУССКОМУ ЯЗЫКУ

Процесс овладения неродным языком всегда сопровождается аналитической работой над элементами системы родного языка или языка-посредника и правилами функционирования этих элементов. Таким образом, при обучении второму языку возникает проблема сопоставления систем этих языков.

Сознательно-сопоставительный метод наиболее последовательно реализуется на занятиях с одноязычным контингентом иностранных учащихся, в нашем случае – англоязычными учащимися, для которых английский язык является родным или языком-посредником. Этот метод находит отражение и в создаваемых методических материалах. В них учебный материал дается с учетом особенностей фонетической, лексической и грамматической систем английского языка. На английском языке ведется изложение учебного материала – объяснение грамматики, задания к упражнениям, перевод новых слов и пр., при сохранении последовательности и дозировки учебного материала, видов тренировки и т.д.

Однако для целей обучения родной (или язык-посредник) и изучаемый языки должны сопоставляться вполне определенным образом. Нужно описание, специально ориентированное на обучение. Методика преподавания русского языка как иностранного заинтересована в отборе языковых явлений, исходя из системы изучаемого, т.е. русского языка, так как это дает возможность системно отобрать, минимизировать и презентовать учебный материал и тем самым решить основные стратегические вопросы овладения другим языком в соответствии с его структурными особенностями.

Не просто констатация тождеств и различий системных явлений, а специфика их функционирования в выражении смысла – вот лингвистический смысл сопоставления. Использование сознательно-сопоставительного метода позволяет отметить случаи сходства различных явлений русского и английского языка, что

значительно облегчает их усвоение, а также, что более важно для иностранных учащихся, выявить характерные различия языковых явлений в плане выражения при общности плана содержания, сосредоточив внимание учащихся на трудностях в изучении русского языка.

Так, например, одной из трудностей, препятствующих эффективному овладению иностранным языком, являются расхождения в языковом мышлении. Например, для англоязычного студента трудны русские приставочные глаголы, так как в его языке отсутствует возможность передачи действия со сложными семантическими отношениями одной глагольной лексемой. В итоге – в его речи появляются ошибки, нарушающие норму и узус русского языка (ср.: Он подошел к окну. Буквальный перевод: Он шел близко к окну). А так как логика выражения мысли на русском языке, как и русская языковая форма, трудна для англоязычного учащегося, ему будет нелегко передавать сложные отношения одним словом и как результат – не только явная интерференция речи – ошибки, но и скрытая интерференция – стремление выразить мысль описательно, избегая употребления префиксальных глаголов.

Необходимо учить студентов не только средствам, т.е. словам и правилам иностранного языка, но и самому способу формирования и формулирования мысли в разных языках. Так, в предложениях: «Не спешите» – Take your time, «Не сердитесь» – Keep your temper, «Не вставайте» – Keep your seat – используется различная форма (утвердительная или отрицательная) повелительного наклонения и изменяется форма выражения мысли.

Итак, усвоение иностранными учащимися другого языка идет по пути переноса, коррекции и преодоления интерференции, а также овладения иными способами и средствами выражения мысли, сопровождающих овладение новыми умениями и навыками. Зная специфику английского языка сравнительно с русским и возможные трудности, преподаватель должен излагать тему в такой последовательности и с таким подбором упражнений, которые помогут быстро и легко преодолевать эти трудности. При этом сопоставительный материал он часто держит как бы «в уме» и прибегает к сопоставлениям, когда это необходимо. Учащиеся должны как можно больше находиться в сфере изучаемого языка, т.е. нужно отдавать предпочтение «русско-русским» приемам работы, освобождая тем самым сознание учащихся от излишних «столкновений» механизмов пользования родным (или языком-посредником) и русским языком.

Однако, учитывая ограниченное количество учебных часов, отведенных на изучение русского языка иностранными учащимися, обучающимися в ОНМедУ, мы разделяем мнение тех методистов, которые считают, что на начальном этапе необходимо оптимальное сочетание как имплицитного, так и эксплицитного способов использования родного языка или языка-посредника.

На последующих этапах нужно применять гораздо шире имплицитный способ использования языка-посредника, хотя перевести, сопоставить иногда для преподавателя проще, чем перевоплотить знание в навык; но облегчая процесс, мы иногда ослабеваем его результат.

Сопоставительное изучение систем двух языков является той лингвистической основой, на которой осуществляется настоящее овладение вторым языком, начинающееся с понимания того, как специфично в нем отражается объективное содержание мысли.

Таким образом, использование данных, полученных в ходе сопоставительного анализа систем двух языков (в данном случае – русского и английского) позволяет оптимизировать процесс обучения, повысить его результативность, предотвратить возможные трудности в результате интерференции.

*Олексій Катерина Богданівна,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов;*

*Кічула Марія Ярославівна,
кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри іноземних мов;*

*Корольова Тетяна Володимирівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов,*

*ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»
м. Тернопіль, Україна*

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ВИЯВЛЕННЯ СУТНОСТІ ЗМІСТУ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОГО ОСВОЄННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ

Одним з основних засобів розвитку особистості та формування її базової культури виступає зміст освіти. У традиційній педагогіці, яка орієнтована, головним чином, на реалізацію освітніх функцій вузу, зміст освіти визначається як «сукупність систематизованих знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, а також певний рівень розвитку пізнавальних сил і практичної підготовки, досягнутої в результаті навчально-виховної роботи» [1].

При такому підході в центрі уваги знаходяться знання як важливі соціальні цінності, тому й даний зміст освіти має безсумнівне значення. Воно сприяє соціалізації особистості, входження людини в соціум. З цієї точки зору такий зміст освіти є системою життєзабезпечення.

Останнім часом в світлі ідеї гуманізації освіти все більше стверджується особистісно-орієнтований підхід до виявлення сутності змісту освіти. При особистісно-орієнтованому підході до визначення сутності змісту освіти абсолютною цінністю є не відчужені від людини знання, а сама людина. Такий підхід забезпечує свободу вибору змісту освіти з метою задоволення освітніх, духовних, культурних і життєвих потреб особистості, гуманне ставлення до особистості, що розвивається, становлення її індивідуальності та можливості самореалізації в культурно-освітньому просторі.

Особистісно-орієнтований зміст освіти направлений на розвиток цілісної людини: його природних особливостей, соціальних властивостей і якостей суб'єкта культури. При цьому розвиток всіх перерахованих вище здійснюється в контексті змісту освіти в галузі іноземних мов.

Однією з провідних детермінант змісту освіти є його мета, в якій сконцентровані як інтереси суспільства, так і інтереси особистості.